

II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 11ης Δεκεμβρίου 2007

σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 32/07 (πρώην N 389/06) προσωρινός αμυντικός μηχανισμός υπέρ του τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας — Πορτογαλία

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2007) 6063]

(Το κείμενο στην πορτογαλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2008/315/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις ⁽¹⁾ και αφού έλαβε υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Η Πορτογαλία κοινοποίησε το μέτρο στις 20 Ιουνίου 2006. Η Επιτροπή, με επιστολή της 6ης Ιουλίου 2006, ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες από την Πορτογαλία και πρότεινε την παράταση της προθεσμίας εντός της οποίας η Επιτροπή οφείλει να λάβει απόφαση σύμφωνα με την κοινοποιηθείσα ενίσχυση, βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ⁽²⁾, μέχρι την έκδοση απόφασης σχετικά με αντίστοιχη ενίσχυση που κοινοποιήθηκε

προγενέστερα από την Πορτογαλία και αυτή τη στιγμή βρίσκεται στο στάδιο αξιολόγησης ⁽³⁾. Η Πορτογαλία δέχθηκε την πρόταση αυτή, με επιστολή της 25ης Ιουλίου 2006.

(2) Η Επιτροπή, με επιστολή της 11ης Μαΐου 2007, ξεκίνησε εκ νέου την εξέταση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης και υπενθύμισε στην Πορτογαλία ότι η κοινοποίηση δεν ήταν πλήρης. Η Πορτογαλία υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες, με επιστολές της 5ης και 26ης Ιουλίου 2007.

(3) Η Επιτροπή, με επιστολή της 10ης Αυγούστου 2007, ενημέρωσε την Πορτογαλία για την απόφασή της να κινήσει σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

(4) Οι πορτογαλικές αρχές, με επιστολή της 17ης Σεπτεμβρίου 2007, υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους, στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διαδικασίας.

(5) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ⁽⁴⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Στο πλαίσιο αυτό, δεν υποβλήθηκαν παρατηρήσεις από κανέναν τρίτο ενδιαφερόμενο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 221 της 21.9.2007, σ. 8.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1).

⁽³⁾ Υπόθεση C 26/2006 (ex N 110/2006) στην οποία η Επιτροπή εξέδωσε αρνητική απόφαση στις 24 Απριλίου 2007 (ΕΕ L 219 της 24.8.2007, σ. 25).

⁽⁴⁾ Βλ. Υποσημείωση αριθ. 1.

II. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

- (6) Η ενίσχυση προοριζόταν για την επιχείρηση Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. («ENVC»), ένα πορτογαλικό ναυπηγείο που απασχολεί αυτή τη στιγμή περίπου 1 000 εργαζόμενους.

- (7) Η Πορτογαλία προτίθεται να χορηγήσει στην εν λόγω επιχείρηση άμεση ενίσχυση ύψους 6 575 558 EUR, σε σχέση με επτά συμβάσεις ναυπήγησης, που υπογράφηκαν μεταξύ της 4ης Φεβρουαρίου και της 31ης Μαρτίου του 2005. Τα στοιχεία σχετικά με τις συμβάσεις και τις αντίστοιχες προτάσεις ενίσχυσης έχουν ως εξής:

Σκάφη πολλαπλών χρήσεων μεταφοράς βαρέων φορτίων	Ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης	Εφοπλιστής	Προταθείσα κρατική ενίσχυση (EUR)
C 228	24.2.2005	JMS Schiffahrtsgesellschaft mbH & CO KG MS	1 212 766
C 229	24.2.2005	JMS Schiffahrtsgesellschaft mbH & CO KG MS	1 212 766
C 230	4.2.2005	MARE Schiffahrtsgesellschaft	1 212 766
C 231	4.2.2005	MARE Schiffahrtsgesellschaft	661 102
C 232	4.2.2005	MARE Schiffahrtsgesellschaft	630 328
C 233	4.2.2005	MARE Schiffahrtsgesellschaft	433 064
C 210	31.3.2005	Mutualista Açoreana	1 212 766

- (8) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν στην κοινοποίηση, η αίτηση ενίσχυσης για τις επτά συμβάσεις υποβλήθηκε από το ναυπηγείο τον Ιούλιο του 2005 ήτοι **μετά** την υπογραφή των συμβάσεων. Η Πορτογαλία ενέκρινε την ενίσχυση, μέσω κοινής απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών και Δημόσιας Διοίκησης και του Υπουργείου Οικονομίας και Καινοτομίας, της 7ης Αυγούστου 2006, με την επιφύλαξη της έγκρισής της από την Επιτροπή.
- (9) Τα πλοία παραδόθηκαν ή θα έπρεπε να παραδοθούν στις ακόλουθες ημερομηνίες:

Πλοίο	Ημερομηνία παράδοσης
C 228	30 Σεπτεμβρίου 2007
C 229	30 Δεκεμβρίου 2007
C 230	28 Ιουλίου 2006
C 231	30 Οκτωβρίου 2006
C 232	3 Ιανουαρίου 2007
C 233	24 Απριλίου 2007
C 210	10 Ιουλίου 2007

- (10) Η Πορτογαλία προτίθεται να χορηγήσει την ενίσχυση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1177/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2002, σχετικά με προσωρινό αμυντικό μηχανισμό της ναυπηγικής βιομηχανίας ⁽⁵⁾, όπως τρο-

ποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 502/2004 του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ («Κανονισμός ΠΑΜ»). Ο κανονισμός ΠΑΜ είχε έναρξη ισχύος στις 3 Ιουλίου 2002 και λήξη στις 31 Μαρτίου 2005. Κατά συνέπεια, ο προαναφερθείς κανονισμός δεν ήταν σε ισχύ κατά τη στιγμή που η Πορτογαλία ενέκρινε και κοινοποίησε την ενίσχυση.

- (11) Η Πορτογαλία ισχυρίστηκε ότι οι συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού ΠΑΜ, δεδομένου, ότι υπογράφηκαν ενώ αυτός ήταν σε ισχύ.

III. ΟΡΟΙ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- (12) Στην απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία έρευνας στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή ανέφερε ότι είχε επιφυλάξεις για το κατά πόσον η ενίσχυση θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά βάσει του κανονισμού ΠΑΜ, για τους ακόλουθους λόγους.
- (13) Πρώτον, εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με το χαρακτήρα παροχής κινήτρου της ενίσχυσης. Υπογράμμισε ότι η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης υποβλήθηκε μετά την υπογραφή των συμβάσεων. Εξάλλου, η Πορτογαλία δεν ενέκρινε την ενίσχυση παρά σε εθνικό επίπεδο (με την επιφύλαξη της έγκρισής της από μέρους της Επιτροπής) και μετά από διάστημα άνω του ενός έτους μετά την υποβολή της αίτησης. Η Πορτογαλία δεν υπέβαλε αποδεικτικά στοιχεία που να δείχνουν ότι την εποχή που η ENVC υπέγραψε τη σύμβαση είχε ήδη λάβει εγγυήσεις για τη χορήγηση ενίσχυσης. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εκφράζει επιφυλάξεις για το κατά πόσον η ENVC επηρεάστηκε από την ύπαρξη κρατικών ενισχύσεων για την υλοποίηση των εν λόγω σχεδίων.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 172 της 2.7.2002, σ. 1.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 81 της 19.3.2004, σ. 6.

- (14) Δεύτερον, η Επιτροπή αμφισβήτησε τη νομική βάση για την έγκριση της ενίσχυσης. Παρατήρησε ότι ο κανονισμός ΠΑΜ είχε λήξει στις 31 Μαρτίου 2005 και κατά συνέπεια δεν ήταν πλέον σε ισχύ τη στιγμή της έγκρισης και κοινοποίησης της ενίσχυσης από μέρους της Πορτογαλίας. Υπογράμμισε επίσης ότι στην απόφασή της στην υπόθεση C 26/2006 (ex N 110/2006) (?), είχε εξηγήσει λεπτομερώς το λόγο για τον οποίο θεωρούσε ότι ο κανονισμός ΠΑΜ δεν μπορούσε πλέον να αποτελεί ισχύουσα νομική βάση για την έγκριση μιας νέας ενίσχυσης λειτουργίας υπέρ της ναυπηγικής βιομηχανίας. Η Πορτογαλία δεν υπέβαλε, στην παρούσα υπόθεση, κανένα στοιχείο που θα μπορούσε να τροποποιήσει την εκτίμηση της Επιτροπής σχετικά με το σημείο αυτό, και ως εκ τούτου η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να θεωρήσει, στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, ότι η ενίσχυση ήταν συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

- (15) Η Πορτογαλία επεσήμανε γενικά, ότι, όσον αφορά τις εν λόγω συμβάσεις, τα ναυπηγεία αντιμετώπιζαν κυρίως εξωκοινοτικό ανταγωνισμό και ιδίως τον αθέμιτο ανταγωνισμό που ασκούσαν τα κορεατικά ναυπηγεία, και το οποίο εξάλλου οδήγησε στην έκδοση του κανονισμού ΠΑΜ. Επιπλέον, οι συμβάσεις δεν επηρέασαν ούτε απείλησαν να επηρεάσουν τον ανταγωνισμό εντός της ΕΕ στο βαθμό που όλα τα ναυπηγεία της ΕΕ μπορούν εξίσου να επωφεληθούν ενισχύσεων δύναμει του κανονισμού ΠΑΜ που εφαρμόζεται άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη. Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τα κοινοποιηθέντα μέτρα είχαν επιπτώσεις στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- (16) Όσον αφορά το χαρακτήρα παροχής κινήτρων της ενίσχυσης, η Πορτογαλία ισχυρίστηκε ότι ήταν ουσιαστικά αδύνατο στην ENVC να υποβάλει αίτηση ενίσχυσης δεόντως αιτιολογημένη πριν από την υπογραφή των εν λόγω συμβάσεων, για λόγους που συνδέονται με τη διαπραγματεύσή τους. Οι πρώτες συμβάσεις με τους εφοπλιστές συνάφθηκαν πριν η ENVC υποβάλει την αίτηση ενίσχυσης. Η Πορτογαλία υποστηρίζει επίσης ότι ακόμη και εάν η ENVC είχε υπογράψει τις συμβάσεις χωρίς καμία δημόσια εγγύηση σχετικά με τη χορήγηση της ενίσχυσης, διαπραγματεύθηκε και υπέγραψε τις συμβάσεις και κατασκεύασε τα πλοία, βασιζόμενη στην υπόθεση ότι οι πορτογαλικές αρχές και η Επιτροπή θα ενέκριναν την ενίσχυση, εφόσον πληρούντο, στη συγκεκριμένη υπόθεση, οι αντικειμενικοί όροι για τη χορήγησή της.
- (17) Όσον αφορά τη νομική βάση για την έγκριση των ενισχύσεων, οι πορτογαλικές αρχές έστειλαν τις παρατηρήσεις τους που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της υπόθεσης C 26/2006 (8) που θεωρούν ότι ισχύουν στη συγκεκριμένη περίπτωση. Η Πορτογαλία υπογράμμισε ότι οι εν λόγω συμβάσεις είχαν υπογραφεί ενώ ο κανονισμός ΠΑΜ εξακολουθούσε να ισχύει, ήτοι πριν από την 31η Μαρτίου 2005 και προτού το αρμόδιο όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ εγκρίνει

την έκθεση της ειδικής επιτροπής που καταδικάζει τον εν λόγω κανονισμό. Η Πορτογαλία πρόσθεσε ότι δεν ήταν δυνατό να κοινοποιηθεί η ενίσχυση πριν από τη λήξη της ισχύος του κανονισμού ΠΑΜ, δεδομένου ότι οι συμβάσεις δεν υπογράφηκαν παρά το Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2005 (ήτοι λίγο πριν από τη λήξη της ισχύος του κανονισμού ΠΑΜ). Πάντως, σύμφωνα με τις πορτογαλικές αρχές, αυτό δεν επηρεάζει τις συμβάσεις που πληρούσαν τους αντικειμενικούς όρους του κανονισμού ΠΑΜ τη χρονική στιγμή της υπογραφής τους.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Υπαρξη ενίσχυσης

- (18) Σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.
- (19) Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα προταθέντα μέτρα αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Έστω και αν ο κανονισμός ΠΑΜ εφαρμόζοταν σε όλα τα κράτη μέλη και αν όλα τα ναυπηγεία ήταν επιλέξιμα για τη χορήγηση ενισχύσεων δύναμει του προαναφερθέντος κανονισμού, όπως ισχυρίζεται η Πορτογαλία, τα μέτρα εφαρμόζονται επιλεκτικά, δεδομένου ότι περιορίζονται, στη συγκεκριμένη περίπτωση, στην ENVC. Η εν λόγω επιλεκτική επιδότηση δύναται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό, εφόσον προσφέρει στην ENVC πλεονέκτημα σε σχέση με άλλες ανταγωνίστριες επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν ενίσχυση. Ως προς αυτό, το γεγονός ότι η ENVC υφίσταται τον ανταγωνισμό των κορεατικών ναυπηγείων δεν μειώνει σε τίποτα το γεγονός ότι βρίσκεται επίσης σε ανταγωνισμό με άλλα ναυπηγεία στην κοινοτική αγορά. Τέλος, επειδή η ναυπηγική βιομηχανία αποτελεί οικονομική δραστηριότητα που συνεπάγεται σημαντικές συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, τα μέτρα κινδυνεύουν να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους.
- (20) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι το κοινοποιηθέν μέτρο ενίσχυσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

Συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά

Χαρακτήρας κινήτρου

- (21) Κατά γενικό κανόνα, μια κρατική ενίσχυση μπορεί να θεωρείται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά μόνον εφόσον είναι αναγκαία για να παρακινήσει την αποδέκτρια επιχείρηση να ενεργήσει κατά τρόπο που να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου στον οποίο αποβλέπει η σχετική παρέκκλιση (9).

(?) Βλ. Υποσημείωση αριθ. 3.

(8) Βλ. Υποσημείωση αριθ. 3.

(9) Βλ. Απόφαση στην υπόθεση 730/79 Philip Morris κατά Επιτροπής, Συλλ. 1980, σ. 2671, σκέψεις 16 και 17.

- (22) Η Επιτροπή παρατηρεί σχετικά ότι στόχος του κανονισμού ΠΑΜ ήταν «να είναι πράγματι σε θέση τα κοινοτικά ναυπηγεία να ανταπεξέρχονται στον αθέμιτο ανταγωνισμό της Κορέας» (βλ. αιτιολογική σκέψη 6). Ως εκ τούτου, θα ήταν δυνατό να εγκριθεί άμεση ενίσχυση ύψους 6 % κατ' ανώτατο όριο της συμβατικής αξίας προ της ενίσχυσης, εφόσον για τη σύμβαση υπήρξε ανταγωνισμός και είχε υποβληθεί χαμηλότερη προσφορά από κορεατικό ναυπηγείο (άρθρο 2).
- (23) Η Πορτογαλία ισχυρίζεται στην παρούσα υπόθεση ότι, εστω και εάν η ENVC δεν είχε λάβει καμία εγγύηση ότι θα λάμβανε ενίσχυση, κατά την υπογραφή των συμβάσεων, ανέμενε να την λάβει, εφόσον οι συμβάσεις πληρούσαν τους αντικειμενικούς όρους για να είναι επιλέξιμες, για τη χορήγηση ενίσχυσης βάσει του κανονισμού ΠΑΜ.
- (24) Πάντως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υπάρχει στη συγκεκριμένη περίπτωση κανένα επαρκές αποδεικτικό στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η ενίσχυση ήταν καθοριστική για την απόφαση της ENVC να υπογράψει τις συμβάσεις.
- (25) Όπως αναφέρεται στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας έρευνας, οι πορτογαλικές αρχές υπέβαλαν αντίγραφο επιστολής ενός εφοπλιστή, ο οποίος δήλωνε ότι για έξι από τις εν λόγω συμβάσεις (πλοία C 228 έως C 233), ο ίδιος είχε λάβει προσφορές με χαμηλότερες τιμές από μέρους κορεατικών ναυπηγείων. Η επιστολή αυτή είχε ημερομηνία 9 Μαρτίου 2005, πράγμα που σημαίνει ότι είχε σταλεί στην ENVC μετά την υπογραφή από το ναυπηγείο των συμβάσεων που αντιστοιχούν στις προσφορές αυτές. Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι όταν το ναυπηγείο υπέγραψε τις έξι πρώτες συμβάσεις, δεν μπορούσε να έχει τη βεβαιότητα ότι οι συμβάσεις αυτές πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας. Όσον αφορά την 7η σύμβαση (πλοίο C 210), η κατάσταση μοιάζει εξίσου αμφίβολη, δεδομένου ότι υπάρχουν ορισμένες ενδείξεις, σύμφωνα με τις οποίες οι προσφορές σε χαμηλότερες τιμές που υποβλήθηκαν από την Κορέα δεν στάλθηκαν στην ENVC παρά μόνο στις 31 Μαρτίου 2005, ήτοι την ίδια ημέρα της υπογραφής της σύμβασης από το ναυπηγείο.
- (26) Η Πορτογαλία δεν υπέβαλε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι πριν από την υπογραφή των συμβάσεων η ENVC είχε λάβει, επίσημα ή ανεπίσημα, ενδείξεις από μέρους των πορτογαλικών αρχών που δημιουργούσαν προσδοκίες ότι η ενίσχυση θα μπορούσε να χορηγηθεί όσον αφορά τις συμβάσεις αυτές⁽¹⁰⁾. Αντίθετα, φαίνεται ότι η ENVC ήταν πρόθυμη να εκτελέσει τις συμβάσεις αυτές ακόμη και χωρίς να έχει τη βεβαιότητα της χορήγησης ενίσχυσης. Στο έγγραφο που υποβλήθηκε μετά την κίνηση της διαδικασίας έρευνας, οι πορτογαλικές αρχές δήλωσαν ιδίως ότι η ENVC όφειλε νομίμως να κατασκευάσει τα πλοία ακόμη και αν η ενίσχυση δεν είχε εγκριθεί. Εξάλλου, η Πορτογαλία υπογράμμισε ότι στην παρούσα υπόθεση, η ENVC είχε υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης μόνο μετά τη λήξη της ισχύος του κανονισμού ΠΑΜ, πράγμα που φαίνεται να επιβεβαιώνει ότι το ναυπηγείο ήταν πρόθυμο να εκτελέσει τα σχέδια, διατρέχοντας τον κίνδυνο να μην λάβει ενίσχυση.
- (27) Κατά κανόνα, η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι για να έχουν οι ενισχύσεις χαρακτήρα κινήτρου πρέπει η αντίστοιχη αίτηση να υποβληθεί πριν από την έναρξη του σχεδίου⁽¹¹⁾. Αποδεικνύεται ότι το στοιχείο αυτό δεν υπήρχε. Η αίτηση ενίσχυσης υποβλήθηκε μόνο μετά την υπογραφή των συμβάσεων (ήτοι, τον Ιούλιο του 2005, ενώ οι συμβάσεις είχαν υπογραφεί το Φεβρουάριο και Μάρτιο του 2005). Από την άλλη πλευρά, η Πορτογαλία δεν ενέκρινε την ενίσχυση παρά σε εθνικό επίπεδο (με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής) και πάνω από ένα χρόνο μετά την υποβολή της αίτησης. Κατά συνέπεια, προκύπτει επίσης ότι, από τυπική άποψη, οι απαιτούμενοι όροι σχετικά με το χαρακτήρα κινήτρου της ενίσχυσης δεν πληρούνται.
- (28) Κατόπιν αυτών, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Πορτογαλία δεν υπέβαλε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για το χαρακτήρα κινήτρου της ενίσχυσης.

Νομική βάση

- (29) Όσον αφορά τη νομική βάση για την έγκριση της ενίσχυσης, η Πορτογαλία δεν υπέβαλε κανένα νέο ισχυρισμό που να μπορεί να άρει τις επιφυλάξεις τις οποίες εξέφρασε η Επιτροπή στην απόφασή της για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας. Ο βασικός ισχυρισμός της Πορτογαλίας, ως προς αυτό, είναι ότι οι συμβάσεις είναι επιλέξιμες για τη χορήγηση ενίσχυσης, διότι υπογράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του κανονισμού ΠΑΜ. Η Πορτογαλία επισημαίνει επίσης ότι, το γεγονός ότι η κοινοποίηση έγινε μετά τη λήξη ισχύος του κανονισμού ΠΑΜ, δεν είχε καμία επίπτωση στην επιλεξιμότητα των συμβάσεων.
- (30) Πάντως, η Επιτροπή εξήγησε σε προγενέστερη απόφαση⁽¹²⁾, το λόγο για τον οποίο θεωρούσε ότι ο κανονισμός ΠΑΜ δεν αποτελούσε ισχύουσα νομική βάση για την έγκριση νέων λειτουργικών ενισχύσεων υπέρ της ναυπηγικής βιομηχανίας.
- (31) Η Επιτροπή σημειώνει ότι η χρονική ισχύς του κανονισμού ΠΑΜ καθορίζεται βάσει του άρθρου 5⁽¹³⁾, που προβλέπει ότι «λήγει στις 31 Μαρτίου 2005». Το γεγονός ότι το άρθρο 4 του κανονισμού ΠΑΜ αναφέρει ότι «ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται για τις οριστικές συμβάσεις που υπογράφονται από την έναρξη της ισχύος του έως την εκπνοή της» αποτελεί, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, προϋπόθεση συμβιβασμού ούτε καθορισμό της χρονικής ισχύος του κανονισμού.

⁽¹⁰⁾ Βλ. ως αντίστροφο παράδειγμα, την υπόθεση C 26/06 (υποσημείωση 3). Στην υπόθεση αυτή, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο χαρακτήρας κινήτρου είχε αποδειχθεί από επιστολή των πορτογαλικών αρχών προς τα ναυπηγεία, με την οποία πιστοποιούσαν την παραλαβή της αίτησης ενίσχυσης πριν από την υπογραφή των συμβάσεων και όπου δήλωναν πρόθυμες να χορηγήσουν την ενίσχυση, εφόσον πληρούνται οι όροι της επιλεξιμότητας. Στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης δεν υποβλήθηκε κανένα αντίστοιχο αποδεικτικό στοιχείο.

⁽¹¹⁾ Βλ. κατ' αναλογία το άρθρο 38 των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την περίοδο 2007-2013 (ΕΕ C 54 της 4.3.2006, σ. 13): «Έτσι, οι ενισχύσεις αυτές, είναι δυνατόν να χορηγηθούν (...) μόνον εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει σχετική αίτηση και η αρχή που είναι αρμόδια για τη διαχείριση του καθεστώτος έχει εν συνεχεία επιβεβαιώσει εγγράφως ότι, υπό την αίρεση λεπτομερούς επαλήθευσης, το σχέδιο ικανοποιεί καταρχήν τους όρους επιλεξιμότητας (...) πριν από την έναρξη των εργασιών του σχεδίου».

⁽¹²⁾ Υπόθεση C 26/2006 (πρώην N 110/2006) — υποσημείωση αριθ. 3.

⁽¹³⁾ Όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 502/2004 του Συμβουλίου, βλ. υποσημείωση αριθ. 4.

- (32) Αυτό επιβεβαιώνεται και από το δεύτερο μέρος του άρθρου 4, όπου προβλέπεται ότι ο κανονισμός ΠΑΜ εφαρμόζεται «**εξαιρουμένων** των οριστικών συμβάσεων που θα έχουν υπογραφεί προτού η Κοινότητα γνωστοποιήσει μέσω της Επίσημης Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ότι έχει κινήσει διαδικασία επίλυσης διαφορών κατά της Κορέας (...), καθώς και των οριστικών συμβάσεων που θα υπογραφούν εντός ενός τουλάχιστον μηνός **αφ' ότου** η Επιτροπή γνωστοποιήσει, μέσω της Επίσημης Εφημερίδας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ότι η κινήσιμα διαδικασία επίλυσης της διαφοράς έχει τελεσφορήσει ή έχει ανασταλεί».
- (33) Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι ο κανονισμός ΠΑΜ θα εφαρμοζόταν μόνον εάν υπήρχε εκκρεμούσα διαφορά με την Κορέα⁽¹⁴⁾, και οπωσδήποτε όχι μετά την 31η Μαρτίου 2005.
- (34) Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από το ίδιο τον σκοπό του κανονισμού ΠΑΜ: «ως έκτακτο και προσωρινό μέτρο, και με σκοπό την υποστήριξη των κοινοτικών ναυπηγείων στους τομείς που έχουν υποστεί δυσμενείς επιπτώσεις, υπό μορφή υλικής ζημίας και σοβαρής βλάβης λόγω του αθέμιτου ανταγωνισμού της Κορέας, θα πρέπει να εγκριθεί ο προσωρινός αμυντικός μηχανισμός για περιορισμένους τομείς της αγοράς και για **περιορισμένη και σύντομη χρονική διάρκεια μόνο**»⁽¹⁵⁾ (αιτιολογική σκέψη 3).
- (35) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, εφόσον οι ημερομηνίες υποβολής της αίτησης ενίσχυσης από μέρους της ENVC προς τις πορτογαλικές αρχές, της έγκρισής της από αυτές και της κοινοποίησής της στην Επιτροπή είναι **μεταγενέστερες** της λήξης ισχύος του κανονισμού ΠΑΜ, προκύπτει σαφώς ότι τα εν λόγω μέτρα δεν επιπίπτουν στα χρονικά όρια για την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού.
- (36) Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι, όπως εξήγησε ήδη στην απόφασή της να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας, ο κανονισμός ΠΑΜ πρέπει να ερμηνευθεί βάσει των διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να ερμηνεύεται στο μέτρο του δυνατού, με τρόπο σύμφωνο προς το διεθνές δίκαιο και προς τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Κοινότητα στο πλαίσιο του ΠΟΕ⁽¹⁶⁾.
- (37) Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Κορέα αμφισβήτησε το συμβιβασμό του κανονισμού ΠΑΜ προς τους κανόνες του ΠΟΕ. Στις 22 Απριλίου 2005, μια ειδική επιτροπή του ΠΟΕ δημοσίευσε έκθεση που είχε ως συμπέρασμα ότι ο ΠΑΜ και πολλά εθνικά καθεστώτα στο πλαίσιο του εν λόγω μηχανισμού, που ίσχυαν τη στιγμή που η Κορέα κίνησε διαδικασία επίλυσης διαφορών ενώπιον του ΠΟΕ, αντέκλειστο προς το άρθρο 23 παράγραφος 1 του μνημονίου συμφωνίας για τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση διαφορών (ΜΣΕΔ)⁽¹⁷⁾. Στις 20 Ιουνίου 2005, το όργανο επίλυσης των διαφορών (ΟΕΔ) του ΠΟΕ ενέκρινε την έκθεση της ειδικής επιτροπής, συμπεριλαμβανομένης και της σύστασης να εναρμονίσει η Κοινότητα τον κανονισμό ΠΑΜ, καθώς και τα εθνικά καθεστώτα που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του ΠΑΜ, προς τις υποχρεώσεις που προβλέπουν οι συμφωνίες του ΠΟΕ⁽¹⁸⁾. Στις 20 Ιουλίου 2005, η Κοινότητα ενημέρωσε τον ΟΕΔ ότι είχε ήδη συμμορφωθεί με την απόφαση και τις συστάσεις του, δεδομένου ότι ο κανονισμός ΠΑΜ είχε παύσει να ισχύει στις 31 Μαρτίου 2005 και τα κράτη μέλη δεν μπορούσαν πλέον να χορηγούν ενισχύσεις λειτουργίας δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
- (38) Τόσο στην έκθεση της ειδικής επιτροπής του ΠΟΕ όσο και στην απόφαση του ΟΕΔ με την οποία εγκρίθηκε η εν λόγω έκθεση, καταδικάζεται ο κανονισμός ΠΑΜ αυτός καθαυτός ως αντίθετος προς τους κανόνες του ΠΟΕ, η δε Κοινότητα να θέσει τέλος στην εφαρμογή του. Η υποχρέωση που επιβλήθηκε στην Κοινότητα υποχρεούται να εφαρμόσει την απόφαση του ΟΕΔ καλύπτει και τις αποφάσεις που θα ληφθούν στο μέλλον όσον αφορά τη χορήγηση νέων ενισχύσεων δυνάμει του κανονισμού ΠΑΜ⁽¹⁹⁾. Όταν η Κοινότητα ενημέρωσε το ΟΕΔ ότι είχε ήδη συμμορφωθεί με την απόφαση και με τις συστάσεις του, δεδομένου ότι ο κανονισμός ΠΑΜ είχε παύσει να ισχύει στις 31 Μαρτίου 2005 και τα κράτη μέλη δεν μπορούσαν πλέον να χορηγούν ενισχύσεις λειτουργίας δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, δεσμεύτηκε συγχρόνως να παύσει να εφαρμόζει αυτόν τον κανονισμό για την έγκριση νέων ενισχύσεων. Κατά συνέπεια, η έγκριση της υπό εξέταση ενίσχυσης θα είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση των διεθνών δεσμεύσεων της Κοινότητας.
- (39) Το γεγονός ότι το Συμβούλιο δεν παρέτεινε την ισχύ του εν λόγω κανονισμού μετά τη λήξη του αποδεικνύει σαφώς ότι δεν είχε την πρόθεση να συνεχίσει να επιτρέπει στην Επιτροπή να εγκρίνει ενισχύσεις δυνάμει του κανονισμού ΠΑΜ. Αυτό συνάδει με την απάντηση της Κοινότητας στην απόφαση του ΟΕΔ, με την οποία τον ενημέρωσε ότι τα κράτη μέλη δεν θα μπορούσαν πλέον να συνεχίσουν να χορηγούν ενισχύσεις λειτουργίας δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
- (40) Η Πορτογαλία δεν υπέβαλε κανένα νέο ισχυρισμό για να αμφισβητήσει την άποψη της Επιτροπής, όπως εκφράστηκε στην απόφαση κίνησης της επίσημης διαδικασίας έρευνας και επανέλαβε τα παραπάνω στοιχεία.
- (41) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν μπορεί να εγκριθεί βάσει του κανονισμού ΠΑΜ. Εφόσον δεν εφαρμόζεται καμία άλλη παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφοι 2 ή 3 της συνθήκης ΕΚ, η ενίσχυση δεν είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά,

⁽¹⁴⁾ Η αιτιολογική σκέψη 7 επιβεβαιώνει αυτή την εκτίμηση «ο προσωρινός αμυντικός μηχανισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνον αφού η Κοινότητα κινήσει διαδικασία επίλυσης διαφορών κατά της Κορέας (...), ενώ δεν είναι δυνατόν πλέον να εφαρμόζεται εφόσον η διαδικασία επίλυσης διαφορών έχει τελεσφορήσει ή έχει ανασταλεί».

⁽¹⁵⁾ Η υπογράμμιση είναι δική μας.

⁽¹⁶⁾ Υπόθεση C-53/96, *Hermes*, [1998] Συλλ. I-3603, σημείο 28· υπόθεση C-76/00 P, *Petro tub*, [2003] Συλλ. I-79, σημείο 57.

⁽¹⁷⁾ Βλ. ΕΚ — Μέτρα που επηρεάζουν το εμπόριο των εμπορικών πλοίων (*Measures affecting trade in commercial vessels*, WT/DS301/R), σημεία 7.184-7.222 και 8.1(δ).

⁽¹⁸⁾ Βλ. έγγραφο ΠΟΕ WT/DS301/6.

⁽¹⁹⁾ Βλ. ΕΚ — Μέτρα που επηρεάζουν το εμπόριο των εμπορικών πλοίων (*Measures affecting trade in commercial vessels*, WT/DS301/R), σημείο 7.21.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 2

Άρθρο 1

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Πορτογαλία.

Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση ύψους 6 575 558 EUR, την οποία η Πορτογαλία είχε την πρόθεση να χορηγήσει στην επιχείρηση Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A., σχετικά με επτά συμβάσεις που υπέγραψε η εν λόγω επιχείρηση, δεν μπορεί να εγκριθεί βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1177/2002 του Συμβουλίου, σχετικά με προσωρινό αμυντικό μηχανισμό της ναυπηγικής βιομηχανίας⁽²⁰⁾, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 502/2004 του Συμβουλίου⁽²¹⁾, και ως εκ τούτου, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγηθεί.

Βρυξέλλες, 11 Δεκεμβρίου 2007.

Για την Επιτροπή
Neelie KROES
Μέλος της Επιτροπής

⁽²⁰⁾ ΕΕ L 172 της 2.7.2002, σ. 1.

⁽²¹⁾ ΕΕ L 81 της 19.3.2004, σ. 6.